

67

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 25 marca 1958 r.

w sprawie zasad i trybu wyborów, zakresu działania oraz praw i obowiązków sołtysa.

Na podstawie art. 76 ust. 5 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. Nr 5, poz. 16) zarządza się, co następuje:

Zasady i tryb wyboru sołtysa.

§ 1. Sołtysa wybiera zebranie wiejskie zwołane przez przedstawiciela gromadzkiej rady narodowej, który przewodniczy na zebraniu.

§ 2. 1. Sołtysa wybiera się spośród osób uprawnionych do udziału w zebraniu wiejskim. W zebraniu mogą uczestniczyć mieszkańcy wsi, którym przysługuje prawo wyboru do gromadzkiej rady narodowej.

2. Sołtysa wybiera się na okres 3 lat.

3. Zebranie wiejskie może odwołać sołtysa przed upływem okresu, na który został wybrany; odwołanie wymaga zatwierdzenia przez gromadzką radę narodową.

4. Gromadzka rada narodowa lub prezydium powiatowej rady narodowej może odwołać sołtysa, który nie wywiązuje się ze swych obowiązków lub dopuścił się przestępstwa.

§ 3. Wybór sołtysa zarządza gromadzka rada narodowa. Zarządzenie gromadzkiej rady narodowej określa miejsce, lokal, dzień i godzinę zebrania wiejskiego oraz imię i nazwisko przedstawiciela gromadzkiej rady narodowej. Prezydium gromadzkiej rady narodowej podaje do wiadomości publicznej zarządzenie o wyborze sołtysa w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

§ 4. Prawo do zgłaszania kandydatów na sołtysa przysługuje organizacjom politycznym, gospodarczym i społecznym, działającym na terenie wsi, oraz osobom uprawnionym do uczestniczenia w zebraniu wiejskim. Zgłoszenie kandydata może nastąpić na piśmie lub ustnie do protokołu.

§ 5. Zebranie wiejskie jest ważne, jeżeli jest na nim obecna przynajmniej 1/5 osób uprawnionych do uczestniczenia w zebraniu. W przypadku gdy na zebraniu wiejskim nie zostanie dokonany wybór sołtysa z powodu braku wymaganej frekwencji, przedstawiciel gromadzkiej rady narodowej zwoła ponownie zebranie wiejskie, które dokona wyboru sołtysa bez względu na ilość uczestniczących w nim osób.

§ 6. 1. Wybór sołtysa następuje w głosowaniu jawnym, o ile zebranie wiejskie nie postanowi, że wybór odbędzie się w głosowaniu tajnym.

2. Za wybranego na sołtysa uznaje się kandydata, który uzyskał największą liczbę głosów. Wyniki wyborów ustala i ogłasza bezpośrednio po wyborze komisja w składzie: przewodniczącego zebrania wiejskiego i 2 członków wybranych w głosowaniu jawnym spośród uczestników zebrania wiejskiego nie kandydujących na sołtysa.

§ 7. Sołtys będący radnym obejmuje stanowisko z chwilą wyboru. Sołtys nie będący radnym obejmuje stanowisko po zatwierdzeniu wyboru przez gromadzką radę narodową.

§ 8. Protokół zebrania wiejskiego powinien stwierdzać liczbę osób uczestniczących w zebraniu, nazwiska zgłoszonych kandydatów i wyniki głosowania. Protokół podpisują przewodniczący zebrania wiejskiego i członkowie komisji. Przewodniczący zebrania przedstawia protokół przewodniczącemu gromadzkiej rady narodowej nie później niż trzeciego dnia po zebraniu wiejskim.

Zakres działania oraz prawa i obowiązki sołtysa.

§ 9. 1. Sołtys pracuje w myśl wskazań prezydium gromadzkiej rady narodowej i utrzymuje stałą łączność między mieszkańcami wsi a gromadzką radą narodową i jej prezydium.

2. W szczególności do zakresu działania sołtysa należą

- 1) zwoływanie zebrań wiejskich, ustalanie porządku obrad i przewodniczenie na zebraniach oraz przygotowanie pod obrady zebrania wiejskiego wniosków dotyczących potrzeb gromady;
- 2) wykonywanie uchwał zebrania wiejskiego;
- 3) reprezentowanie interesów mieszkańców wsi wobec gromadzkiej rady narodowej i jej prezydium;
- 4) inicjowanie czynów społecznych;
- 5) czuwanie nad warunkami sanitarnymi i porządkowymi wsi;
- 6) inkaso podatków i innych należności finansowych od mieszkańców wsi;
- 7) czuwanie nad wykonywaniem przez mieszkańców wsi obowiązkowych dostaw oraz innych obowiązków wynikających z przepisów prawa i uchwał gromadzkiej rady narodowej oraz jej prezydium;
- 8) współdziałanie z organami powołanymi do ochrony spokoju i porządku publicznego;
- 9) wydawanie świadectw miejsca pochodzenia zwierząt;
- 10) prowadzenie spraw meldunkowych w zakresie ustalonymi odrębnymi przepisami;
- 11) inne sprawy zlecone przez przewodniczącego gromadzkiej rady narodowej lub sekretarza gromadzkiego.

3. Przy wykonywaniu swych obowiązków służbowych sołtys korzysta z ochrony prawnej, jaka przysługuje pracownikom państwowym.

4. Minister Finansów określi tryb działania sołtysów w sprawach, o których mowa w ust. 2 pkt 6, jak również ustali zakres działania wydziałów finansowych prezydiów powiatowych rad narodowych w dziedzinie nadzoru nad poborem i odprowadzaniem kwot pieniężnych przez sołtysów.

5. Obowiązki sołtysa w zakresie zarządu mieniem gromadzkim określają odrębne przepisy.

6. Terytorialny zasięg działalności sołtysa określa prezydium gromadzkiej rady narodowej na podstawie wytycznych prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 10. 1. Sołtys przy wykonywaniu zadań współpracuje z komisjami gromadzkiej rady narodowej, z radnymi gromadzkiej rady narodowej, z organizacjami społecznymi oraz z aktywnym społeczeństwem.

2. Sołtys uczestniczy z głosem doradczym w posiedzeniach prezydium rady, na których poruszane są sprawy dotyczące danej wsi, oraz w naradach sołtysów zwoływanych przez prezydium gromadzkiej rady narodowej. Sołtys nie będący radnym gromadzkiej rady narodowej uczestniczy z głosem doradczym w sesjach gromadzkiej rady narodowej.

3. Co najmniej raz na rok sołtys składa sprawozdanie ze swej działalności na zebraniach wiejskich.

§ 11. Sołtys nie będący radnym składa wobec gromadzkiej rady narodowej następujące ślubowanie: „Ślubuję uroczyście jako sołtys przyczyniać się do umacniania więzi władzy państwowej z ludem pracującym, troszczyć się o jego sprawy, nie szczędzić swoich sił dla wykonywania zadań gromadzkiej rady narodowej”.

§ 12. Przed mieszkaniem sołtysa powinna się znajdować tablica z napisem „Sołtys” oraz tablica do wywieszania ogłoszeń.

§ 13. 1. Za swoje czynności sołtys pobiera:

- 1) określony przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów procent od zainkasowanych przez sołtysa kwot podatków oraz innych należności finansowych od mieszkańców wsi (składek ubezpieczeniowych, grzywien, należności Państwowego Funduszu Ziemi, opłat elektryfikacyjnych itp.);

2) 50% opłat za wydane świadectwa miejsca pochodzenia zwierząt.

2. Sołtysowi może być przyznane wynagrodzenie za wykonywanie bieżącego zarządu mieniem gromadzkim. Zasady i tryb przyznawania tego wynagrodzenia określą odrębne przepisy.

§ 14. 1. Sołtys otrzymuje dla siebie pomoc leczniczą w zakresie i na zasadach obowiązujących w stosunku do pracowników państwowych.

2. Sołtys podlega ubezpieczeniu od wypadków w zatrudnieniu. Składkę ubezpieczeniową uiszcza się z budżetu Państwa.

§ 15. W razie niemożności pełnienia przez sołtysa obowiązków z powodu choroby, nieobecności lub innych przyczyn, stanowiących przeszkodę w wykonywaniu obowiązków sołtysa, prezydium gromadzkiej rady narodowej wyznaczy spośród mieszkańców wsi osobę, która przez ten czas wykonywać będzie jego obowiązki. Do osoby tej mają zastosowanie wszystkie prawa i obowiązki sołtysa.

§ 16. Wykonanie rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz zainteresowanym ministrom.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz